

ЗАКОН
О ВОЛОНТИРАЊУ
(“Сл. гласник РС”, бр. 36/2010)

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет

Члан 1

Овим законом уређују се основни појмови у вези са волонтирањем, начела волонтирања, уговор о волонтирању, права и обавезе волонтера и организатора волонтирања и надзор над применом овог закона.

Сви појмови који се користе у овом закону у мушком роду обухватају исте појмове и у женском роду у складу са законом.

2. Значење појмова

Члан 2

Волонтирање, у смислу овог закона, јесте организовано добровољно пружање услуге или обављање активности од општег интереса, за опште добро или за добро другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, осим ако овим законом није друкчије одређено.

Дугорочно волонтирање јесте волонтирање које траје дуже од 10 часова недељно, најмање три месеца без прекида.

Одредбе овог закона примењују се на краткорочно и дугорочно волонтирање.

Члан 3

Волонтирањем, у смислу овог закона, не сматра се:

- 1) време проведено на стручном оспособљавању и усавршавању или на практичном раду без заснивања радног односа, у складу са законом;
- 2) рад ван радног односа, у складу са законом;
- 3) обављање услуга или активности које је једно лице дужно да пружи другом лицу, у складу са законом и другим прописом;
- 4) извршавање судских, прекршајних и других одлука надлежних органа;
- 5) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или суседским односима;
- 6) обављање послова Црвеног крста Србије који су везани за остваривање циљева и задатака у складу са законом и другим прописом;
- 7) обављање послова и активности у политичким странкама, синдикатима и другим удружењима, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, односно удружења од стране њихових чланова, у складу са статутом;
- 8) обављање “ад хоц” активности од општег интереса, за опште добро или за добро трећег лица, које не трају дуже од 10 часова недељно, најдуже 30 дана без прекида или са прекидима, у току календарске године.

Члан 4

Волонтер може бити домаће или страно физичко лице, у складу са овим законом.

Организатор волонтирања може бити правно лице чији основни циљ, у складу са оснивачким актом, није стицање добити.

Изузетно, организатор волонтирања може бити привредно друштво и јавно предузеће, под условима утврђеним овим законом.

Државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе и орган месне заједнице могу бити организатори волонтирања у складу са овим законом, другим прописима и потврђеним међународним уговорима.

Корисник волонтирања може бити физичко лице, правно лице чији основни циљ није стицање добити или организатор волонтирања чији основни циљ није стицање добити.

II НАЧЕЛА ВОЛОНТИРАЊА

1. Начело солидарности и промовисања волонтирања

Члан 5

Волонтирање се промовише као активност од интереса за Републику Србију, односно од јавног интереса, којом се доприноси активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва једнаких могућности, као и побољшању квалитета живота грађана.

2. Начело забране дискриминације

Члан 6

Забрањено је свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање организатора волонтирања према волонтерима које представља дискриминацију у складу са законом, осим ако друкчије не произлази из природе волонтерске активности, могућности самог волонтера или ако није друкчије одређено овим законом.

Организатор волонтирања и волонтер дужни су да поступају према физичким лицима - корисницима волонтирања у складу са начелом из става 1. овог члана.

3. Начело заштите корисника волонтирања

Члан 7

Организатор волонтирања дужан је да обезбеди да се обављање волонтерских услуга и активности врши на начин којим се штити лични интегритет и интерес корисника волонтирања.

4. Начело забране злоупотребе волонтирања

Члан 8

Забрањено је организовање волонтирања у циљу стицања добити.

Забрањено је волонтирање којим се замењује рад који обављају лица у складу са прописима о раду.

5. Начело заштите омладине

Члан 9

На малолетне волонтере и лица између навршене 18. и 21. године живота при обављању волонтирања примењују се прописи који се односе на заштиту ових лица на раду.

6. Начело бесплатности волонтирања

Члан 10

Волонтер нема право на новчану накнаду или другу имовинску корист за волонтирање.

Новчаном накнадом или имовинском користи за волонтера не сматра се накнада трошкова волонтирања, и то за:

- 1) радну одећу и средства и опрему за личну заштиту волонтера;
- 2) путовања, смештај и исхрану волонтера и других трошкова који настану у вези са извршавањем волонтерских услуга и активности;
- 3) лекарске прегледе обезбеђене за потребе волонтирања;
- 4) обуке за обављање волонтерских услуга и активности;
- 5) премије осигурања исплаћене за случај повреде или професионалне болести током волонтирања, односно новчане накнаде у сврху осигурања од одговорности за штету насталу код организатора волонтирања или трећег лица;
- 6) исплату џепарца, код дугорочног волонтирања, чији месечни износ не може бити већи од 30% од нето износа минималне месечне зараде за пуно радно време у Републици Србији.

Исплата џепарца утврђује се уговором о волонтирању.

III УСЛОВИ ЗА ВОЛОНТИРАЊЕ

Члан 11

Волонтирање може да обавља лице које има најмање 15 година живота.

Лице млађе од 18 година живота може да волонтира уз писмену сагласност родитеља или старатеља.

Лице млађе од 15 година живота може бити укључено у обављање васпитно-образовних волонтерских активности, у складу са прописима о образовању и васпитању и ратификованим међународним конвенцијама.

Волонтери не могу радити на пословима који су опасни за живот и здравље или се обављају у условима опасним за живот и здравље.

Члан 12

Ако су корисници волонтирања деца, особе са инвалидитетом, стара лица, лица којима је неопходна помоћ и нега другог лица, болесне особе или особе које су потпуно или делимично лишене пословне способности организатор волонтирања дужан је да поступа са посебном пажњом приликом избора и обуке волонтера.

Волонтирање са корисницима из става 1. овог члана не може да обавља:

- 1) лице којем је изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи или обавезног лечења наркомана или алкохоличара или забране вршења позива, делатности и дужности, која је у вези са делатношћу волонтирања;
- 2) правоснажно осуђено лице за кривично дело против живота и тела, против слобода и права човека и грађанина, против полне слободе, против брака и породице, против здравља људи;
- 3) лице које је у потпуности или делимично лишено пословне способности;
- 4) лице које је у потпуности или делимично лишено родитељског права и лице према коме су изречене мере због насиља у породици.

Члан 13

Страни држављанин и лице без држављанства има право да волонтира у Републици Србији у складу са законом и потврђеним међународним уговорима.

IV УСЛОВИ ЗА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА И ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 14

Привредно друштво, односно јавно предузеће може да буде организатор волонтирања у складу са овим законом, ако:

- 1) организује волонтирање за опште добро, односно добро другог лица на пословима ван делатности привредног друштва, односно јавног предузећа;
- 2) се обављањем волонтерских услуга и активности не стиче добит;
- 3) волонтирање не замењује рад запослених и других радно ангажованих лица у привредном друштву, односно јавном предузећу.

Правно лице из става 1. овог члана дужно је да прибави сагласност министарства надлежног за рад (у даљем тексту: министарство) на програм волонтирања.

Програм волонтирања, нарочито, садржи податке о организатору и кориснику волонтирања, месту обављања и трајање волонтирања, планирани број волонтера, опис волонтерских услуга и активности, податке о оспособљавању за волонтере.

Правно лице из става 1. овог члана дужно је да министарству уз програм волонтирања достави извод из регистра привредних субјеката и правилник о организацији и систематизацији послова, а на захтев министарства и другу документацију којом се доказује да се волонтирање обавља у складу са ставом 1. овог члана.

Министарство је дужно да у року од 15 дана од дана пријема програма волонтирања, односно допуне документације одлучи о давању или одбијању сагласности на програм волонтирања.

V УГОВОР О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 15

Волонтирање се обавља на основу уговора о волонтирању.

Уговор о волонтирању закључују организатор волонтирања и волонтер.

Уговор о волонтирању обавезно се закључује у писаном облику:

- 1) код дугорочног волонтирања;
- 2) са малолетним волонтером;
- 3) са страним држављанином и лицем без држављанства;
- 4) са држављанином Републике Србије који волонтира у иностранству, ако организатор волонтирања има седиште у Републици Србији;
- 5) ако су корисници волонтирања лица из члана 12. овог закона;
- 6) на захтев волонтера, организатора волонтирања или корисника волонтирања.

Члан 16

Уговор о дугорочном волонтирању који се закључи са страним држављанином и лицем без држављанства сматра се доказом о оправданости привременог боравка, у складу са законом којим се уређује кретање и боравак странаца.

Члан 17

Волонтирањем у складу са овим законом не губе се права по основу незапослености.

Члан 18

Уговор о волонтирању, нарочито, садржи:

- 1) име и презиме волонтера, место његовог пребивалишта, односно боравишта;
- 2) назив и седиште организатора волонтирања;
- 3) податке о кориснику волонтирања;
- 4) податке о месту и трајању волонтирања;
- 5) опис волонтерских услуга или активности;
- 6) податке о оспособљавању за волонтирање;
- 7) трошкове волонтирања и начин њихове накнаде;
- 8) друга права и обавезе волонтера, организатора волонтирања или корисника волонтирања.

Организатор волонтирања дужан је да од волонтера, пре закључивања уговора о волонтирању из члана 15. став 1. тачка 5) овог закона, прибави потврду надлежног органа да код волонтера не постоје сметње из члана 12. овог закона.

Потврда из става 2. овог члана не може да буде старија од шест месеци.

Члан 19

Уговор о волонтирању престаје:

- 1) истеком времена на који је закључен или испуњењем уговорне обавезе;
- 2) споразумом уговорних страна;
- 3) једностраним раскидом уговора;
- 4) даном правоснажности одлуке о наступању сметње из члана 12. овог закона;
- 5) када се родитељ или старатељ малолетног лица не сагласи са наставком волонтирања;
- 6) у другим случајевима одређеним уговором о волонтирању.

Члан 20

Волонтер може у свако доба да раскине уговор о волонтирању на начин прописан за његово закључивање, без обавезе да за то наведе разлог.

Организатор волонтирања може да раскине уговор о волонтирању:

- 1) кад престане потреба за волонтирањем;
- 2) ако не може да обезбеди услове за даље волонтирање;
- 3) ако волонтер не испуњава уговорене обавезе;
- 4) ако волонтер својим активностима угрожава корисника волонтирања;
- 5) у другим случајевима одређеним уговором о волонтирању.

VI ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

ВОЛОНТЕРА И ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАТОРА ВОЛОНТИРАЊА

1. Права волонтера

Члан 21

Волонтер има право:

- 1) да буде упознат са условима волонтирања, услугама и активностима које ће обављати, правима која му припадају на основу овог закона, других прописа и општих аката организатора волонтирања;
- 2) да у писаном облику, на свој захтев, добије опис волонтерске услуге или активности;
- 3) да буде упознат са кодексом понашања, односно етичким правилима понашања која су прописана у делатностима у којима се обавља волонтирање;
- 4) на одговарајуће оспособљавање, ако је такво оспособљавање потребно за обављање волонтерских услуга и активности;
- 5) на стручну помоћ и подршку током волонтирања;
- б) на накнаду уговорених трошкова насталих у вези са волонтирањем;
- 7) на безбедне и здраве услове рада и средства и опрему за личну заштиту, у складу са природом волонтерских услуга и активности које обавља;
- 8) да се упозна са опасностима и штетностима која су у вези са волонтерским услугама и активностима које обавља;
- 9) на одмор у току волонтирања и дневни одмор, у уговореном трајању;
- 10) на заштиту приватности и личних података;
- 11) да буде консултован при одлучивању о начину обављања волонтерске услуге и активности;
- 12) друга права одређена овим законом и уговором о волонтирању.

2. Обавезе волонтера

Члан 22

Волонтер је дужан да:

- 1) волонтира у складу са законом, уговором о волонтирању и упутствима организатора волонтирања;
- 2) пружа услуге лично и непосредно у складу са правилима струке и професионалне етике, када пружање услуге захтева стручна знања;
- 3) пружа услуге непристрасно, без обзира на лична својства корисника;
- 4) обавести организатора волонтирања о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање волонтерских услуга и активности или које угрожавају његов живот или здравље, односно живот или здравље лица с којима долази у контакт за време волонтирања;
- 5) чува службену тајну и поверљиве, личне податке о кориснику волонтирања;
- б) одбије волонтирање које није у складу са законом или уговором о волонтирању.

Члан 23

Волонтер није дужан да волонтира у складу са упутством организатора волонтирања:

- 1) ако извршавање упутства може да угрози живот и здравље волонтера, корисника волонтирања или другог лица;
- 2) које је морално неприхватљиво за волонтера, корисника волонтирања или друго лице;
- 3) које је у супротности са законом или уговором о волонтирању.

Ако извршавање упутства може да проузрокује штету волонтеру, кориснику волонтирања или трећем лицу волонтер је дужан да на то упозори организатора волонтирања писменим путем.

Волонтер не одговара за проузроковану штету ако је претходно писменим путем упозорио организатора волонтирања на такву могућност.

Члан 24

Организатор волонтирања је одговоран за штету коју волонтер проузрокује кориснику или трећем лицу у вези са вршењем волонтерске услуге или активности.

Организатор волонтирања који је надокнадио штету коју је проузроковао волонтер намерно или крајњом непажњом, има право да од тог волонтера захтева накнаду плаћеног износа.

Волонтер је одговоран за штету коју вршењем волонтерске услуге или активности проузрокује организатору волонтирања намерно или крајњом непажњом.

На утврђивање постојања штете, њену висину, околности под којима је настала, одговорност и начин накнаде, сходно се примењују прописи о раду.

Организатор волонтирања је у обавези да волонтеру накнади штету коју претрпи у вези са волонтирањем, осим ако је штета настала крајњом непажњом волонтера.

3. Обавезе организатора волонтирања

Члан 25

Организатор волонтирања дужан је да:

- 1) обезбеди волонтеру безбедност и здравље током обављања волонтерских услуга и активности, у складу са законом;
- 2) изда волонтеру потврду о обављеном волонтирању, на његов захтев;
- 3) обезбеди средства за обављање волонтерских услуга и активности;
- 4) обезбеди тајност личних података волонтера и заштиту приватности;
- 5) обезбеди друге услове за волонтирање и права волонтера прописана овим законом и уговором о волонтирању.

Потврда о краткорочном волонтирању издаје се на захтев волонтера даном престанка волонтирања.

Потврда о волонтирању из става 1. тачка 2) и става 2. овог члана, нарочито, садржи: личне податке о волонтеру, кориснику и организатору волонтирања, кратак опис волонтерских услуга и активности, трајање волонтирања и податке о оспособљавању волонтера током волонтирања.

Организатор волонтирања одговара за тачност података уписаних у потврду о волонтирању.

Потврда о волонтирању може да се изда у облику књижице (волонтерска књижица).

Ближу садржину и изглед потврде о волонтирању прописује министар надлежан за послове рада (у даљем тексту: министар).

Члан 26

Организатор волонтирања дужан је да организује оспособљавање волонтера за рад са децом, особама са инвалидитетом, старим лицима, особама којима је неопходна помоћ и нега другог лица, болесним особама или особама које су потпуно или делимично лишене пословне способности, када је такво оспособљавање потребно за обављање волонтерских услуга и активности.

Члан 27

Организатор волонтирања дужан је да волонтера осигура за случај повреде и професионалног обољења током волонтирања:

- 1) ако је тако уговорено;
- 2) када се ради о дугорочном волонтирању.

VII ЕВИДЕНЦИЈА О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 28

Организатор волонтирања дужан је да води евиденцију о волонтирању.

Евиденција о дугорочном волонтирању садржи: опис програма волонтирања, односно волонтерских услуга и активности, трајање волонтирања, односно трајање програма волонтирања, број волонтера ангажованих на програму волонтирања, податке о кориснику волонтирања, личне податке о волонтеру, податке о оспособљавању волонтера и друге податке од значаја за волонтирање.

Евиденција о краткорочном волонтирању садржи: опис програма волонтирања, односно волонтерских услуга и активности, податке о трајању програма волонтирања и броју ангажованих волонтера.

Евиденција о волонтирању почиње да се води даном почетка обављања волонтирања, а престаје даном престанка волонтирања.

Садржину и начин вођења евиденције прописује министар.

VIII ЕВИДЕНЦИЈА О ОРГАНИЗАТОРИМА ВОЛОНТИРАЊА

Члан 29

Министарство води евиденцију о организаторима волонтирања.

Организатор волонтирања дужан је да министарству поднесе пријаву о организовању волонтирања које се обавља у складу са одредбама овог закона.

Пријава се подноси приликом првог организовања волонтирања.

Садржину пријаве и начин уписа и брисања организатора волонтирања из евиденције прописује министар.

IX ИЗВЕШТАЈ О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 30

Организатор волонтирања дужан је да министарству достави извештај о волонтирању најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Извештај о волонтирању садржи податке о: организатору волонтирања, програму волонтирања, односно волонтерским услугама и активностима, кориснику волонтирања, волонтерима и уговорима о волонтирању.

Ближу садржину и начин подношења извештаја прописује министар.

X НАДЗОР

Члан 31

Надзор над применом овог закона, других прописа о волонтирању и уговора о волонтирању врши инспекција рада, односно управна инспекција.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор је овлашћен да решењем наложи организатору волонтирања да у одређеном року отклони утврђене повреде закона, других

прописа о волонтирању и уговора о волонтирању.

Организатор волонтирања дужан је да, најкасније у року од 15 дана од дана истека рока за отклањање утврђене повреде, обавести инспекцију о извршењу решења.

Инспектор рада, односно управни инспектор поднеће захтев за покретање прекршајног поступка ако нађе да је организатор волонтирања, повредом закона или других прописа којима се уређује волонтирање извршио прекршај.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32

Новчаном казном од 100.000,00 до 500.000,00 динара казниће се за прекршај организатор волонтирања са својством правног лица:

- 1) ако прекрши начело забране дискриминације (члан 6);
- 2) ако организује волонтирање у циљу стицања добити или волонтирањем замењује рад (члан 8);
- 3) ако закључи уговор о волонтирању са малолетним лицем супротно одредбама овог закона (члан 11);
- 4) ако закључи уговор о волонтирању са лицем из члана 12. став 2. овог закона;
- 5) ако не прибави сагласност министарства за организовање волонтирања у складу са одредбама овог закона (члан 14);
- 6) ако не закључи уговор о волонтирању са волонтером у складу са одредбама овог закона (члан 15. став 3);
- 7) ако не прибави потврду од волонтера пре закључења уговора о волонтирању у складу са одредбама овог закона (члан 18. став 2);
- 8) ако волонтеру не изда потврду о волонтирању или у потврду упише нетачне податке (члан 25);
- 9) ако не води евиденцију о волонтирању у складу са овим законом (члан 28);
- 10) ако не пријави организовање волонтирања у складу са овим законом (члан 29);
- 11) ако не достави извештај министарству у складу са овим законом (члан 30);
- 12) ако не поступи по решењу инспектора рада, односно управног инспектора у складу са овим законом (члан 31).

Ако је прекршајем из става 1. тачка 2) овог члана прибављена имовинска корист, корист ће се одузети.

Новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33

Прописи за извршење овог закона донеће се у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 34

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се по истеку рока од шест месеци од дана његовог ступања на снагу.